

Warm water : combineer comfort met lage rekeningen !

Interessante weetjes en
praktische besparingstips
in verband met warm water

eardis

altijd in uw buurt

Inhoud

Warm water, geen aderlating	3
Energiefactuur: koude douche?	3
We zijn kwistig met water	4
Waarvoor gebruiken we al dat water?	4
Water én energie besparen rendeert	4
Centraal of decentraal: een belangrijke kwestie	5
Centraal: veel warmteverlies	5
Decentrale watervoorziening: veel voordelen	5
Hoeveel warm water heb je nodig?	6
Welke capaciteit moet je warmwatertoestel hebben?	6
Welk warmwatertoestel past het best bij jou?	8
Doorstroomtoestellen	8
Voorraadtoestellen	9
Kies een energiezuinig toestel dat voldoet aan jouw wensen	12
Besparende kranen: een slim idee!	13
De spaardouchekop	13
Kranen met een lager debiet	13
Debietbegrenzer	13
Sproeikop	13
Ééngreepsmengkraan of tweegreepsmengkraan	13
Dweil met de kraan dicht	14
Klantenkantoren	15
Nuttige contacten	16

Warm water, geen aderlating

Na een stresserende dag is niets zo verkwikkend als een lekker warm bad of een hete douche. Je voelt je meteen weer ontspannen en uitgerust. De badkamer neemt, veel meer dan vroeger, een centrale plaats in het huis in. Het is een plek om zalig te genieten. Warm water speelt daarbij de hoofdrol. Ook in de keuken is warm water echt onmisbaar. Afwassen met koud water? Nee, dank u.

Energiefactuur: koude douche?

Jammer dat we vaak meer water verbruiken dan nodig is. En dat er bij het aanmaken en transporteren van warm water veel energie verloren gaat. Daardoor kan de energiefactuur ons wel eens een koude douche bezorgen.

Dat hoeft echter niet zo te zijn. In deze brochure vind je tal van handige weetjes en besparingstips.

Ze helpen je om heel comfortabel te leven zonder water en energie te verkwisten.

We zijn kwistig met water

In Vlaanderen verbruiken we jaarlijks zo'n 745 miljoen m³ water. Dat is meer dan 2 miljoen m³ per dag. Elke Vlaming gebruikt gemiddeld 136 liter per dag.

Ongeveer 42 % daarvan wordt verwarmd.

Waarvoor gebruiken we al dat water?

Van die 136 liter die we dagelijks gebruiken, benutten we zo'n 50 liter voor onze persoonlijke hygiëne (douchen, baden, wassen). Het grootste deel daarvan is warm water. Verder spoelt er 36 liter door het toilet, gaat 25 liter naar de wasmachine, gebruiken we 16 liter in de keuken, 6 liter bij het schoonmaken en slechts 3 liter komt in een glas terecht als drinkwater.

Water én energie besparen rendeert

Ongeveer 42 % van het water dat we verbruiken, wordt verwarmd. Als we daar rationeel mee omspringen, besparen we dubbel: zowel op water als op energie. Dat laatste levert natuurlijk de grootste financiële beloning op.

Een paar interessante cijfers

Hoeveel water verbruiken we precies met allerlei handelingen?

Een paar richtcijfers kunnen ons helpen om het waterverbruik nauwkeurig in kaart te brengen.

- 1 bad: 120 liter
- 1 minuut douchen: 15 liter
- 1 keer wastafel gebruiken: 4 liter
- 1 keer toilet doorspoelen: 9 liter
- 1 keer wasmachine gebruiken: 100 liter
- 1 handwas: 40 liter
- 1 keer afwassen: 5 liter
- 1 keer vaatwasmachine gebruiken: 18 liter
- 1 keer auto wassen met tuinslang: 150 liter

Centraal of decentraal : een belangrijke kwestie

Als we elke dag (per persoon) een kleine 60 liter warm water verbruiken, is het belangrijk om dat zo kosten-efficiënt mogelijk te doen. Een eerste belangrijke knoop die we moeten doorhakken, is centraal of decentraal. Halen we al ons warm water van één toestel of opteren we voor meerdere toestellen, bv. in de keuken en de badkamer.

Centraal : veel warmteverlies

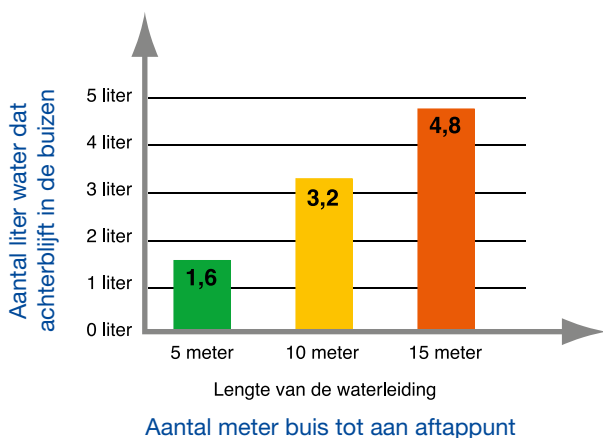
Veel mensen hebben één centraal toestel dat in hun volledige behoefte aan warm water voorziet. Dat is vaak niet zo'n goed idee. Er zijn twee grote nadelen aan verbonden :

- 1 nadat je de kraan hebt opengedraaid, duurt het een tijd voor je warm water krijgt;
- 2 na elke afname blijft een aantal liter warm water in de buizen staan (het koelt daar af en niemand heeft er iets aan).

TIP

Hoe bij centrale warmwatervoorziening het verlies beperken ?

- Houd de buizen, indien mogelijk, korter dan 8 meter.
- Isoleer de warmwaterbuizen, zodat er minder warmte verloren gaat.
- Plaats het toestel zo dicht mogelijk bij de plaats waar dikwijls kleine hoeveelheden warm water worden afgetapt.

Decentrale watervoorziening : veel voordelen

Decentrale watervoorziening is op verschillende vlakken de meest verstandige keuze.

1. Vlakbij de gebruiker

De toestellen voor decentrale warmwatervoorziening worden geïnstalleerd op de plek waar ze nodig zijn: onder het aanrecht in de keuken, bij de wastafel, naast de douche of boven het bad in de badkamer.

2. Energiebesparend

Korte leidingen beperken het warmteverlies tot een minimum. Ze zorgen er ook voor dat na het sluiten van de kraan geen grote hoeveelheid warm water nutteloos in de leiding blijft staan afkoelen. Zo spaar je energie en bescherm je het milieu.

3. Waterbesparend

Omdat je meteen warm water hebt, moet er niet eerst een grote hoeveelheid koud water wegstromen. Er gaat dus geen kostbaar drinkwater verloren.

TIP

Klein boiltje onder keukenaanrecht

Bedraagt de afstand tussen de boiler en je keukenkraan meer dan vier meter? Dan is het een goed idee om een klein warmwatertoestel onder het keukenaanrecht te plaatsen. Je hebt dan altijd meteen warm water en je voorkomt dat te veel water en energie verloren gaan, telkens wanneer je een klein beetje warm water nodig hebt.

Hoeveel warm water heb je nodig?

Zorg ervoor dat de capaciteit van het warmwater-toestel overeenkomt met de hoeveelheid water die je dagelijks nodig hebt. Zo combineer je een optimaal comfort met een laag energie- en waterverbruik. Is de capaciteit te laag, dan heb je vaak warm water tekort.

Dat is niet handig. Is de capaciteit te hoog, dan stijgt je energieverbruik en lopen de kosten op.

Bereken zelf de hoeveelheid warm water die je dagelijks nodig hebt

Keuken	10 liter x aantal afwasbeurten	=	liter
Douche met spaardouchekop	47 liter x aantal douches per dag	=	liter
Douche zonder spaardouchekop	85 liter x aantal douches per dag	=	liter
Bad	120 liter x aantal baden per dag	=	liter
	Totaal dagelijks gebruik	=	liter

Welke capaciteit moet je warmwatertoestel hebben?

Kies je voor een geiser (doorstromer) dan moet je het aantal liter warm water per minuut in de gaten houden.

Kies je voor een boiler (voorraadtoestel), zorg dan dat de inhoud beantwoordt aan je behoeften.

Geiser

Aftappunten	5 liter per minuut	10 liter per minuut	13 liter per minuut	16 liter per minuut	20 liter per minuut
gootsteen + lavabo	✓	✓	✓		
gootsteen + lavabo + douche			✓	✓	✓
gootsteen + lavabo + bad			✓	✓	✓
gootsteen + lavabo + douche + bad + bidet				✓	✓

Hoe de tabel lezen?

Voor de kranen op een gootsteen en een lavabo volstaat een geiser die per minuut 5 liter water kan opwarmen tot ongeveer 55°C. Naargelang het aantal huisgenoten groter is, moet je overwegen om een toestel van 10 of 13 liter te installeren. Om warm water aan alle kranen in keuken en badkamer te leveren, kies je best een toestel dat 20 liter per minuut kan opwarmen.

Boiler

Gebruik (per dag)	Inhoud boiler
2 douches of 1 bad	80 liter (aardgas) 100 liter (elektriciteit)
4 tot 5 douches of 2 baden	115 liter (aardgas) 150 tot 200 liter (elektriciteit)
Gelijktijdig douchen en baden	150 liter (aardgas) 200 tot 300 liter (elektriciteit)

Afhankelijk van je gewoonten en de samenstelling van je gezin zal een aardgasboiler een inhoud hebben tussen de 80 en de 150 liter; een elektrische boiler zal een capaciteit hebben tussen de 100 en de 300 liter.

Omdat een bijkomende opwarming overdag voor een aardgasboiler niet duurder is dan 's nachts, zijn aardgasboilers doorgaans kleiner dan elektrische voorraadtoestellen. Een elektrische boiler laad je het voordeligst op tijdens de stille uren.

Welk warmwatertoestel past het best bij jou?

Je hebt vandaag een enorme keuze aan warmwatertoestellen.

Het gamma gaat van de klassieke geiser tot de innovatieve warmtepompboilers en zonneboilers. Wij zetten alle mogelijkheden op een rijtje en proberen de voordelen en nadelen van de verschillende systemen nauwkeurig af te wegen, zodat je makkelijker de juiste keuze kunt maken.

De warmwatertoestellen zijn opgedeeld in twee grote groepen: doorstroomtoestellen (geisers) en voorraadtoestellen (boilers). Een buitenbeentje zijn de combiketels, die als doorstroomtoestel of als voorraadtoestel leverbaar zijn. Die komen apart aan bod.

Doorstroomtoestellen

Je kent beslist de klassieke geiser, een doorstroomtoestel op aardgas. Het water wordt verwarmd als het tijdens het gebruik door het toestel stroomt. Kleine geisers (5 liter/ minuut) zijn geschikt voor de keuken, grotere modellen voor douche en bad. Ze leveren uitstekende prestaties zolang de behoefte vrij beperkt blijft.

Voordelen

- Een geiser is nooit leeg, hij kan steeds warm water blijven leveren.
- Meestal is een geiser goedkoper in aanschaf en in gebruik dan een boiler.

Nadelen

- Geisers hebben meestal een kleiner debiet: ze leveren minder warm water per minuut dan een voorraadtoestel.
- Ze kunnen vaak slechts één kraan tegelijk bedienen.
- Ze zijn vaak niet compatibel met een spaardouchekop. Er moet een minimum hoeveelheid warm water per minuut worden afgetapt (tapdrempel), anders slaat het toestel uit en levert het koud water.

TIP

Kies een geiser met lage tapdrempel

Om problemen met de spaardouchekop te voorkomen, kies je best een geiser met een tapdrempel van maximaal 1,6 liter per minuut.

Vorraadtoestellen

Vorraadtoestellen of boilers houden een hoeveelheid water op een constante temperatuur in een goed geïsoleerd vat. Ze zijn ideaal in situaties waar op korte tijd veel warm water voorhanden moet zijn, bv. bij grotere gezinnen.

Elektrische boilers verbruiken het meest energie, zonneboilers zijn het zuinigst.

De klassieke boiler op aardgas of elektriciteit

De klassieke boilers zijn voorraadtoestellen die op aardgas of elektriciteit werken. Hoe groter de boiler, hoe meer warm water er op hetzelfde ogenblik beschikbaar is. Maar een te grote boiler is ook een verspilling van energie, elke dag opnieuw. Zeker een elektrische boiler valt in gebruik duur uit, vooral als hij op het dagtarief werkt.

Voordelen

- Boilers kunnen, zonder tapdrempel, snel warm water leveren met een constante watertemperatuur.
- Grote voorraadtoestellen kunnen tegelijk de douche, het bad en de keukenkraan bedienen.
- Elektrische boilers kunnen geplaatst worden in woningen zonder aardgas aansluiting.
- Elektrische boilers hebben geen luchtaanvoer en rookgasafvoer nodig.

Nadelen

- Boilers zijn in het algemeen minder zuinig dan geisers: een watervoorraad constant op temperatuur houden, kost meer energie.
- Als het vat leeg is, duurt het even voor er weer voldoende warm water is.

Vorraadtoestel op aardgas

Elektrische boiler

Warmtepompboilers

Een warmtepomp, die voor de verwarming wordt gebruikt, kan worden voorzien van een onderdeel voor warm tapwater. Een elektrische warmtepompboiler biedt hetzelfde comfort als een gewone elektrische boiler, maar verbruikt veel minder energie.

Hij levert een mogelijke besparing op van ongeveer 1 500 kWh per jaar.

Wanneer aanbevolen?

De warmtepompboiler is een alternatief voor de combiketel (zie verder) en een geschikte keuze als er geen toestel op aardgas kan worden geplaatst en ook de plaatsing van een zonneboiler (zie verder) niet mogelijk is.

Hoe werkt een warmtepomp?

De warmtepomp onttrekt warmte uit de ventilatielucht van de woning, uit de buitenlucht, uit de bodem, uit grondwater of oppervlaktewater. Die warmte wordt afgegeven aan een voorraadvat. Dat vat is gekoppeld aan een bijverwarming die het water - als dat nodig is - op de gewenste temperatuur brengt.

Voordelen

- Een warmtepompboiler is zuinig en bespaart energie.

Nadelen

- De installatiekosten van een warmtepompboiler zijn relatief hoog.

Zonneboilers

Zonneboilers vangen het zonlicht op en benutten die hitte om warm water te produceren (voor sanitair of verwarming). De collectoren die de warmte van het zonlicht opvangen, zien eruit als een groot dakraam en kunnen vrij makkelijk in het dak worden aangebracht. Zonneboilers met naverwarming op aardgas hebben het hoogste rendement.

Ze zijn het meest energiezuinig en belasten het milieu minimaal. Een gemiddeld huishouden kan met een goed berekende zonneboiler gemakkelijk 1 500 kWh besparen op warm water en verwarming.

Hoe werkt een zonneboiler?

Zonneboilers bestaan uit een zonnecollector, een voorraadvat met water en een regelsysteem.

De vloeistof die door de collector stroomt, wordt verwarmd door het zonlicht en kan, bij fel zonlicht, tot meer dan 90°C heet worden. Die vloeistof verwarmt het leidingwater in een voorraadvat dat best zo dicht mogelijk bij de collector wordt geplaatst.

Het warme water uit het voorraadvat stroomt naar de kraan. Is het te koud, dan brengt een naverwarming (bv. een geiser, de centrale verwarming of een warmtepomp) het water op de gewenste temperatuur.

TIP

Premies en belastingvoordelen voor warmtepompboilers en zonneboilers

Surf snel even naar de website www.eandis.be en ontdek welke premies je kunt krijgen voor een warmtepompboiler of een zonneboiler. Onder bepaalde voorwaarden kun je ook een belastingvermindering genieten. Meer daarover op www.premiezoeker.be. Zo wordt de aanschaf van een milieuvriendelijk warmwatertoestel nog interessanter.

Regelsysteem

Via sensoren wordt de temperatuur van het water in de collector en het voorraadvat gemeten. Is de collector warmer dan het water in het voorraadvat, dan start de pomp en circuleert het water.

Mocht de temperatuur van de collector te hoog oplopen (oververhitting) of te laag worden (bevriezing), dan grijpt het regelsysteem in.

Voordelen

- Een zonneboiler is zuinig en bespaart energie.
- Een zonneboiler belast het milieu minimaal.

Graag meer informatie?

Vraag onze brochure 'De zonneboiler' aan. Bel het algemeen nummer 078 35 35 34 of surf naar www.eandis.be.

De combiketel

Wil je een zuinig toestel voor warm water én verwarming? Kies dan een combiketel op aardgas. Die verwarmt naast tapwater (keuken, sanitair) ook het water voor de centrale verwarming.

Combiketels zijn leverbaar als doorstroomtoestel of als voorraadtoestel. De doorstroomtoestellen zijn zuiniger.

Een boiler van de centrale verwarming is in de regel ook op een bestaande ketel aan te sluiten.

Veel ketels zijn daar al op voorzien.

Er zijn twee groepen van combiketels, afhankelijk van het rendement: HR+ (hoog rendement) en HR TOP (condensatie) combiketels. Die laatste zijn de zuinigste. Meestal hebben ze wel een condensafvoer en een speciale rookgasafvoer nodig.

Zonneboiler

Combiketel op aardgas

Kies een energiezuinig toestel dat voldoet aan jouw wensen

We bundelden de informatie in een overzichtelijke tabel. Zo kun je beter vergelijken en een verantwoorde keuze maken.

Warmwatertoestel	Een woordje uitleg
Zonneboiler, 100 liter	Een zonneboiler profiteert van de gratis zonnewarmte. Daarnaast zul je nog ongeveer 200 m ³ aardgas nodig hebben als bijverwarming op sommige dagen. Kijk na of 100 liter voldoende is in functie van het aantal gezinsleden.
Keukengeiser aardgas (klein debiet)	Een keukengeiser van 5-10 liter verbruikt gemiddeld 260 m ³ aardgas. Door het toestel vlakbij het aftappunt te plaatsen, gaat maar een minimum aan warm water verloren.
Badgeiser aardgas (groot debiet)	Geisers die 13 tot 20 liter warm water leveren per minuut, verbruiken gemiddeld 330 m ³ aardgas. De kleinere wat minder, de grotere wat meer. Installeer dergelijke toestellen in de buurt van het bad en leg geen leiding naar de keuken.
Warmtepompboiler (elektrisch)	Een goed berekende warmtepompboiler heeft een opbrengst van 100 liter minstens factor 3. Dit betekent dat je, per verbruikte kWh, de energie van tenminste 3 kWh in de plaats krijgt. Ga vóór de installatie na of de grootte van de boiler voldoet aan de noden. Een boiler van 100 tot 120 liter zal ongeveer 770 tot 960 kWh per jaar verbruiken.
Combiketel (doorstroom) warm tapwater	Combiketels leveren tegelijkertijd warm water voor de verwarming en warm tapwater. Het verbruik voor het warme tapwater zal in de buurt van 385 m ³ aardgas liggen.
Combiketel (voorraad) warm tapwater 100 l	Wanneer de combiketel wordt gecombineerd met een voorraadvat, ligt het verbruik voor het tapwater in de buurt van 425 m ³ aardgas.
Grote boiler aardgas (100 - 200 liter)	Het is vooral belangrijk de juiste grootte van voorraadvat te kiezen. Neem je een te grote boiler, dan koelt het teveel aan water af en is elke dag een extra opwarming nodig om het op temperatuur te houden. Reken op 500 tot 650 m ³ aardgas voor een goed berekende boiler. Stel de temperatuur van de ketel in op ± 65°C
Boiler elektrisch (80 - 200 liter)	De kosten (niet het verbruik!) kunnen bijna worden gehalveerd door de ketel op nachstroom te laten opwarmen. Een nauwkeurige bepaling van de grootte voorkomt dat je elke dag nutteloos warm water opwarmt of dat je de ketel vaak opnieuw moet opwarmen tegen het dagtarief. Stel de temperatuur van de ketel in op ± 65°C

Besparende kranen: een slim idee!

Wil je graag water en energie besparen, dan moet je beslist even naar de kraan kijken.

Want daar stroomt het water naar buiten! Er bestaan tegenwoordig interessante oplossingen die het debiet van het water verminderen, zonder jouw comfort als gebruiker te schaden.

De investering in zo'n oplossing is heel snel terugverdiend. Jarenlang spaar je water, energie en het milieu!

De spaardouchekop

Een gewone douchekop verbruikt ongeveer 10 tot 18 liter water per minuut, de spaardouchekop maximaal 7 tot 10 liter. Ongeveer de helft minder dus. Dat betekent al snel een besparing van zo'n 55 kubieke meter aardgas per jaar ($\pm$ 90 euro). Door die spaardouchekop heb je minder water nodig en toch zul je even behaaglijk en comfortabel douchen als vroeger.

De spaardouchekop is combineerbaar met de meeste boilers en combiketels. Maar bij sommige combiketels en bij geisers kan hij problemen opleveren. Dat gebeurt wanneer de tapdrempel van je warmwatertoestel te hoog is. De tapdrempel is de minimale waterstroom die nodig is om je warmwatertoestel aan te krijgen als je de waterkraan van de douche opendraait. Kijk uit naar een toestel met een tapdrempel van maximum 1,6 liter/minuut.

Kranen met een lager debiet

Standaard loopt er door een kraan 9 liter water/minuut. Er zijn ook kranen op de markt met een lager debiet (4 liter/minuut). Die zorgen ervoor dat er minder water nodeloos wegvloeit.

Debietbegrenzer

Wil je geen nieuwe, zuinige kranen kopen? Opteer dan voor een debiet-begrenzer. Die is helemaal niet duur (zo'n 12,5 euro). Hij verlaagt het aantal liter water dat door de kraan stroomt en zorgt er zo voor dat je elke dag water én energie bespaart. Informeer vooraf bij een installateur of het warmwatertoestel hiervoor geschikt is.

Sproeikop

De sproeikop is een hulpstukje dat op het uiteinde van de kraanmond wordt gemonteerd. Het zorgt ervoor dat er lucht wordt gemengd met het water, zodat je een mousserende straal krijgt. Die kan de vergelijking met een standaard waterstraal perfect doorstaan, terwijl je toch minder water verbruikt.

Eéngreepsmengkraan of tweegreepsmengkraan

Werk je nog met de traditionele tweegreepsmengkranen, dan gaat veel water verloren vóór je de juiste watertemperatuur hebt gevonden. Daarom zijn er nieuwe ééngreepsmengkranen en tweegreepsmengkranen die ervoor zorgen dat het water snel de juiste temperatuur heeft, zonder nodeloze verspilling. Vooral bij ééngreepsmengkranen kun je makkelijk de temperatuur regelen en snel de kraan dichtdraaien.

Dweil met de kraan dicht

Zuinig met warm water omspringen, is niet zo moeilijk. Je hoeft er zelfs geen comfort voor in te leveren. Hieronder vind je praktische tips. Ze helpen je om in een handomdraai water en energie te besparen. Doen!

Neem een douche in plaats van een bad	<ul style="list-style-type: none"> • Met het water van één bad kun je drie keer douchen.
Installeer een spaardouchekop	<ul style="list-style-type: none"> • De spaardouchekop beperkt de hoeveelheid water die tegelijkertijd uit de kop kan stromen. • Tijdens het douchen merk je nauwelijks verschil. Je bespaart 47 liter water per beurt en 55 m³ aardgas per jaar.
Doe de kraan dicht bij het inzepen	<ul style="list-style-type: none"> • Terwijl je je inzeept bij het douchen, kun je de kraan even dichtdraaien. • Per minuut bespaar je zo makkelijk 5 liter water.
Kies voor ééngreepsmengkranen	<ul style="list-style-type: none"> • Geef in de badkamer de voorkeur aan een ééngreepsmengkraan. • Die verbruikt gemiddeld 14 liter/minuut. Een tweegreepsmengkraan verbruikt 20 liter/minuut.
Kies de juiste plaats voor je warmwatertoestel	<ul style="list-style-type: none"> • Plaats een warmwatertoestel zo dicht mogelijk bij de plaats waar dikwijls kleine hoeveelheden warm water afgetapt worden (keuken). Of kies voor decentralisatie (verschillende boilers).
Streef naar korte buizen	<ul style="list-style-type: none"> • Hou de warmwaterbuizen, indien mogelijk, kort. Het liefst korter dan acht meter!
Isoleer de warmwaterbuizen	<ul style="list-style-type: none"> • Om het warmteverlies te beperken, is het een goed idee om warmwaterbuizen te isoleren waar ze door een niet verwarmde ruimte lopen.
Kies geen te grote boiler	<ul style="list-style-type: none"> • Probeer nauwkeurig in te schatten hoeveel warm water je op piekmomenten precies nodig hebt. • Een te grote boiler warmt elke dag een hoeveelheid water nutteloos op. Dat is verloren geld.
Stel de boiler in op ± 65°C	<ul style="list-style-type: none"> • Stel de temperatuur van je boiler in op ongeveer 65°C. Een hogere temperatuur is niet nodig. • Je verbruikt zo minder energie, je voorkomt kalkaanslag en je verhoogt de levensduur van het apparaat.
Doorstromer is zuiniger dan boiler	<ul style="list-style-type: none"> • Heb je geen te grote behoefte aan warm water? Ga dan voor een doorstromer. Die is zuiniger dan een klassieke boiler. Hij warmt enkel water op, wanneer je het nodig hebt.
Bekijk de mogelijkheden van een zonneboiler	<ul style="list-style-type: none"> • Een zonneboiler is veruit de zuinigste en milieuvriendelijkste oplossing. Je kunt er bovendien premies en subsidies voor krijgen. Het loont de moeite om die oplossing in overweging te nemen.

Klantenkantoren

Dit zijn de adressen van onze klantenkantoren, gerangschikt naar postcode:

- 1500 Halle, Louis Vanbeverenstraat 27
- 1800 Vilvoorde, Toekomststraat 38
- 2018 Antwerpen, Appelmansstraat 12-14
- 2100 Antwerpen (Deurne), Merksemsesteenweg 233
- 2220 Heist-op-den-Berg, Boudewijnlaan 20
- 2300 Turnhout, Koningin Elisabethlei 38
- 2440 Geel, Dokter Van de Perrestraat 218
- 2500 Lier, Kantstraat 6
- 2800 Mechelen, Elektriciteitstraat 70
- 2960 Brecht, Lessiusstraat 18
- 3012 Leuven (Wilsela), Aarschotsesteenweg 58
- 8000 Brugge, Scheepsdalelaan 56
- 8400 Oostende, Hendrik Serruyslaan 66 - 68
- 8500 Kortrijk, Meensestraat 91
(Vanaf midden 2012: President Kennedypark 12, 8500 Kortrijk)
- 8630 Veurne, Ieperse Steenweg 1
- 8800 Roeselare, Meensesteenweg 5
- 8900 Ieper, Stationsstraat 39
- 9000 Gent, Sint-Pietersnieuwstraat 62
- 9100 Sint-Niklaas, Heistraat 88
- 9160 Lokeren, Oud-Strijderslaan 3
- 9300 Aalst, Dendermondsesteenweg 75A
(Vanaf midden 2012: Industrielaan 2, 9320 Erembodegem)
- 9500 Geraardsbergen, Kaai 15
- 9600 Ronse, Zonnestraat 55
- 9800 Deinze, Gentpoortstraat 20
- 9900 Eeklo, Molenstraat 58

Openingsuren

Maandag: van 8.30 tot 12 uur en van 12.30 tot 16 uur.
Dinsdag: van 14 tot 18 uur.
Woensdag: van 8.30 tot 12 uur.
Donderdag: van 8.30 tot 12 uur en van 12.30 tot 16 uur.
Vrijdag: van 8.30 tot 12 uur en van 12.30 tot 16 uur.

Voor meer info, surf naar www.eandis.be.

Nuttige contacten

- **Algemeen nummer** 078 35 35 34

Op dit nummer kunt u terecht voor:

  - vragen over nieuwe aansluitingen
  - verzoeken van aansluitingen, verplaatsen en vervangen van meters
  - vragen over de opnemings van meterstanden
  - vragen over rationeel energiegebruik
  - vragen over budgetmeters en de dienstverlening van de sociale leverancier.
  - melden van klachten
(bij voorkeur via www.eandis.be > Over Eandis > Opmerkingen of klachten melden)

Het nummer is iedere werkdag bereikbaar van 8 uur tot 20 uur en op zaterdag van 9 uur tot 13 uur.
- **Gasreuk** 0800 65 0 65

Dit nummer om een gasreuk te melden is altijd bereikbaar. Oproepen worden prioritair behandeld.
- **Storingen en defecten** 078 35 35 00

Op dit nummer kunt u terecht om storingen of defecten op het elektriciteits- of aardgasnet te melden. Het nummer is altijd bereikbaar.
- **Doven en slechthorenden** 0477 77 70 80

Doven en slechthorenden kunnen gasreuk, storingen en defecten melden via sms-codebericht naar Meer info op www.eandis.be
- **Defecte straatlampen - www.straatlampen.be** 0800 6 35 35

Een defecte straatlamp? Geef de adresgegevens van de paal door (via telefoon of website) en het defect wordt zo snel mogelijk hersteld.
- **Ombudsdienst** 0800 6 00 01

De Ombudsdienst is iedere werkdag bereikbaar van 8 uur tot 20 uur en op zaterdag van 9 uur tot 13 uur. U kunt ook schrijven of mailen via de website:

  - Ombudsdienst Eandis, Postbus 60, 9090 Melle
  - www.eandis.be > Over Eandis > Ombudsdienst Eandis
- **Website**
www.eandis.be